മറെറാരു

നളചരിതം ആട്ടക്കഥ

CRITICALLY EDITED WITH INTRODUCTION

പ്രസാധകൻ:

ഡോക്ടർ എസ്. കെ. നായർ, എം. എ., പി എച്ച്. ഡി.

മദിരാശി സർവ്വകലാശാല.

UNIVERSITY OF MADRAS

മറെറാള

നളചരിതം ആട്ടക്കഥ

CRITICALLY EDITED WITH INTRODUCTION

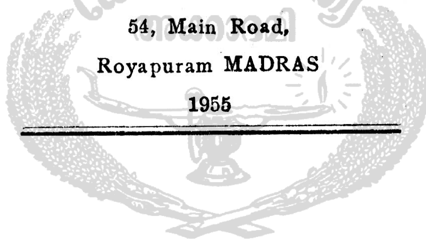
പ്രസാധകൻ:

ഡോക്ടർ എസ്. കെ. നായർ, എം. എ., പി എച്ച്. ഡി.

മദിരാശി സർവ്വകലാശാല.

UNIVERSITY OF MADRAS

Printed at The NURI PERSS LTD.,

54, Main Road,

Royapuram MADRAS

1955

FOREWORD

This "New Nalacharitam Attakkatha," now published for the first time, is based on two paper manuscripts supplied to me by the kind courtesy of my friend Sri O. M. Anujan, Assistant Professor of Malayalam, Presidency College, Madras, who obtained them from two sources. The main manuscript to which I have given the name 'A', has been transcribed from a palm-leaf manuscript, owned by Vatakkeppattu Illam in Shornur. The same was unearthed by Sri V. S. Nampoorippad, a renowned art-critic and writer, popularly known by his pen-name, "V. S. N." The other manuscript which I have denoted as 'B' is a true copy of a palm-leaf script belonging to Pozhathu Mana in Manisseri, South Malabar. The palmleaf script was transcribed by Sri Parameswaran Namputiri of Pozhathu Mana, who is a reputed musicologist. It is my most pleasant duty now, at the very outset, to thank the above-mentioned gentlemen for having kindly facilitated the publication of this rare work hitherto unknown to the lovers of Malayalam language and literature.

Kathakali, the indigenous dance-drama of Kerala, now received both inland and abroad with great enthusiasm by the lovers of art, has given birth to a laudable branch of literature known by the name 'Attakkatha Sahityam' in Malayalam. It is a well-known fact that the first exponent of this branch of literature was the Raja of Kottarakkara, who composed eight Attakkathas based on the story of Ramayana and hence they were then known

by the term 'Ramanattam.' They claim but little literary merit. The works of the Raja of Kottayam based on the stories from Mahabharata followed Ramanattam. Both in the literary and histrionic aspects his works are considered to be the best and the most popular ones. Nalacharitam Attakkatha by Unnayi Variyar, written in four parts called technically 'the four days' plays', each one being intended for a night's performance, has been acclaimed by scholars and critics as the best piece of literary work, the most original one not only among the Attakkatha works, but also in the whole range of Malayalam literature. The 'padas' or the musical compositions in this Attakkatha defy any comparison with those in others. But there is a popular opinion among the actors of the Kathakali art that Variyar's Nalacharitam renders itself a difficult knot for them to untie. The high literary standard which this Attakkatha has attained makes it too difficult to be presented on the stage by means of the traditional Kathakali techniques hitherto practised by the artistes. Of late it has become a controversial question which has got to be tackled by the experts in the field. However, all the scholars unanimously agree in proclaiming Variyar's Nalacharitam to be an unrivalled work of art.

In fact, it should be admitted that Attakkatha to be a success on the stage need not necessarily be credited with literary merit. Out of the two hundred and odd Attakkathas, now published and known, hardly a dozen could claim literary excellence. But some of the stories of dubious literary merit like Kuchelavrutham, Kiratam,

Banayudham, etc. have been recognised as the best for stage presentation. This is no anomaly at all when one is initiated into the technique of the Kathakali acting which requires mainly the gestural and facial representation of such ideas and situations which should on no account be too abstract. For instance, a pada in which the blooming of a lotus, gait of an elephant, the dance of a peacock, the mincing of a deer etc. are depicted is liked best by an artiste on the stage, because they can be efficiently enacted with the help of the traditional style with which they are accustomed. But an ordinary artiste may lose his ground when he is asked to mime a pada studded with a poetic conception of high order, having an abstract content in it. Therefore, it is no wonder that Unnayi Variyar's Nalacharitam is little approved of by the Kathakali artistes.

The traditional history of the Kathakali stage contributes much to this popular conception of the unpopularity of Nalacharitam. It is told that only the second day's play has been popular in Malabar for a long time. And that, too according to some experts in the field, was first made popular by the direct disciples of a great artist known by the name Nalanunni who hailed from central Travancore and who was the first to popularise this particular story on the stage. The first and the third day's plays began to be enacted only since the days of Sri Thakazhi Kunchu Kurup whose ingenuity in the field is unparallelled. The fourth day's play is seldom enacted now, and that even with much practical difficulties faced by the artistes. I am personally convinced from my limited experience that the staging of Nalacharitam Attakkatha would be a success par excellence

if only the artistes concerned should be prepared to readjust some of the traditional methods of Kathakali acting and try to reach the height of Variyar's poetic conception by means of some fresh devices modelled out of the Kathakali techniques.

I would not have dwelt so much on this aspect of Variyar's Nalacharitam, but for the fact that there at last has been unearthed now a 'New Nalacharitam Attakkatha' which, although in many aspects follows the footsteps of Variyar, I believe, is suitable for easy stage presentation. The very origin of this play, I doubt, would have been not justified unless it was written for this purpose. But at the same time, one cannot jump at this conclusion on the face of the fact that this play has been hitherto not known to any one, let alone the fact that it might not have been put on stage at least once since its origin.

The new Nalacharitam Attakkatha commences with the Sringarappada of Nala and Damayanti. The corresponding part of Variyar's Nalacharitam falls in the beginning of his second day's play. Therefore, the earlier part of the story has yet to be got unearthed. The beginning sloka of this play amply justifies the assumption of it being the continuation of the first part of the work already written by the same author. The scenes and characters in this play exactly correspond with those of the Variyar's second day's play. But the last stanza given in this new play summarises the story-content of Variyar's third day's play and hence there could be one more part to this work. It is also possible that the author aimed at composing

only one day's play and for that he chose the most dramatic and eventful part of the story of Nala.

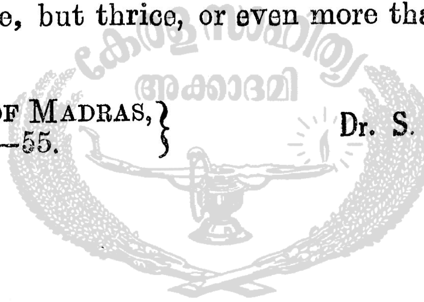
The story proper in the 'New Nalacharitam Kathakali' with its scenic sequence does not deviate much from the tract trodden by Unnayi Variyar. In fact, each and every scene in this Kathakali follows Variyar's work. A notable deviation made in this work is the introduction of a new character, a comrade to Kattalan. This comrade is obviously a female character, but does not seem to be the wife of Kattalan.

Regarding the authorship of this play, nothing can be said definitely at present. A few scholars who happened to see the work in its manuscript form suggested that it is the work of Kunchan Nampyar to whom many Kathakali works are ascribed. The editor finds no reason to accept this view. One can never think for a moment that a great poet like Kunchan Nampyar would borrow so much from a fellow poet to write a play basing on the same story. Nampyar's works, as are known to-day, never betray any of the peculiarities found in this play.

It is not improper to ascribe the authorship of this work to a great lover of Kathakaḷi art, who wished in all sincerity to re-write the Nalacharitam Attakkatha of Unnayi Variyar in his own way to suit the conventional techniques of Kathakali acting. To that extent this new Kathakali is a success. It is also highly probable that the author was an ardent student of Variyar's works. Consequently, this new play stands on a higher literary plane than any of the second-rate Kathakali works now popular on the stage.

It will be interesting to the readers to know that there is yet another Nala Charitam Kathakali written in five parts. I am told that the manuscript of this work is kept in the Trippunithura Palace Library. I could see a few slokas and padas of this third Nalacharitam copied by my student Sri V. Appukkuttan, M.A. who is working on Unnayi Variyar's Nalacharitam Attakkatha.

Nothing at present can be said about its stage-effect or literary merit. However, it is obvious now that the story of Nala has captivated the poets of Kerala so much that they ventured to give it the same type of literary garb not only twice, but thrice, or even more than that!

UNIVERSITY OF MADRAS,
10—3—55.   Dr. S. K. NAYAR

കാമോദരി ചെമ്പട

ശ്ലോകം

സ്വസ്മിൻ വിലക്ഷനയനേ വിഹിതാവലോകാ-
മാത്താഭിമുഖ്യവദനേ ധൃതമീലിതാക്ഷീം
ഇഷ്ടേഽപി വാരണപുരാമനുവർത്തമാനാം
മുഗ്ദ്ധാമചഷ്ട ദയിതാം നിഷധാധിനാഥഃ

പദം

നളൻ:— രാകാശശാങ്കമുഖീ, രമണി, ശൃണു, വല്ലഭേ,
രാജവരഭീമതനയേ,

മുഖാരി ചെമ്പട

ശ്ലോകം

അഥ നിഷധധരാധിനായകോഽയം
വിധുപരിഹാസിമുഖിം ദമസ്വസാരം
കരസരസിരുഹേ മുദാ ഗൃഹീത്വാ
രുചിരതരം രമയന്നവോചദേവം

പദം

ധന്യശീലേ, ബാലേ, ഭീമകന്യേ, മമ ജായേ,
തന്വംഗി, ഞാൻ ചൊല്ലും മൊഴി എല്ലാമേ കേട്ടാലും.
എത്രനാളുണ്ടീവണ്ണം ഞാൻ ചിത്തമോദമോടെ
ഒത്തു വാണീടുവാനുള്ളിൽ മോഹമിയലുന്നു.

ലോകാഭിരാമഗുണലോഭനീയേ, പ്രിയേ,
പാകാരിമുഖ്യമതിമോഹനകളേബരേ,
നാണമിയലാതെ നീ നലമൊടിഹ വന്നാലും
എണ്ണമിഴി, കുംഭീഗമനേ!

ക്ഷോണീധരത്തുംഗമാം കുചയുഗമിതെന്തരസി
കാണിയും വൈകാതെ കനിവൊടിഹ ചേർക്കനീ.

സുരഭിചികുരംകൊണ്ടു സുരുചിരതരം മുഖം
മറയായ്ക ജീവനാഥേ,

മാരശരപരിതാപം ദൂരവേ അകററുവാൻ
പാരാതെ തുനിഞ്ഞീടേണം നാരിമാരിൽ മൌലേ!

കാലം കളഞ്ഞീടൊല്ലേതും നാളീകലോചനേ;
ലീലാലോലേ, നീയ്യോ നല്ല ലീലകൾ ചെയ്താലും.

ദുർജ്ജനത്തെ കാണുന്നേരം ലജ്ജകൂടാതെ
നിർജ്ജനേ മാനിനി, നീ നന്നായ് വീക്ഷണം ചെയ്താലും.

പരിണതനിശാകരൻ കരിമുകിലിൽ മറകിലോ
വരതനു, ചകോരത്തിന്നൊരു ശരണമെന്തഹോ!

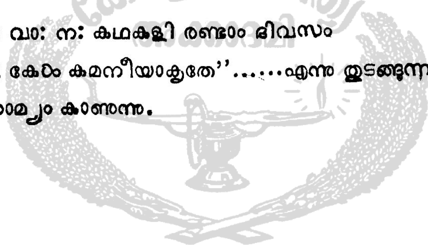
(*a*) നിന്നിലതിവാഞ്ഛയാ ഖിന്നതയോടെത്രനാൾ
മുന്നമിഹ ഞാനുഴന്നേൻ.

അണ്ഡജനവൻ തന്നെയന്നതിനു സാക്ഷി മമ
പുണ്യഫലമല്ലോ പരമിന്നു തവ സംഗമം.

ഉദ്യാനഭൂമിയതിലദ്യ നാം ചെന്നു മദ-
നോദ്യാപമാശു ചെയ്ക.

വട്ടമൊത്തമുലരണ്ടും തട്ടീട്ടമാറിപ്പോൾ
പെട്ടെന്നു പുണർന്നീടേണം മട്ടോലും മൊഴിയേ.

ഉദ്യൽ കാമരസമോട്ടു അദ്യ വൈകീടാതെ
ഉദ്യാനവിഹാരത്തിന്നായി ഉദ്യോഗിച്ചീടേണം.

(*a*) Ref:- ഉ: വാ: ന: കഥകളി രണ്ടാം ദിവസം
"ദയിതേ നീ കേൾ കമനീയാകൃതേ''......എന്നു തുടങ്ങുന്ന പദത്തിലെ ആശയത്തോടു് വിദൂരസാമ്യം കാണുന്നു.

കല്യാണി-ചെമ്പട

പദം

ദമയന്തി:—

നല്ലോർമൌലേ[1]വല്ലഭ! നിൻ[2] സല്ലാപങ്ങളിവയെല്ലാ-
മുള്ളമഴിവതിന്നുള്ള ശല്യങ്ങൾ തന്നെ.

തങ്ങാർ ബാണതുല്യനായ നിന്നെലഭിപ്പതിന്നായ് ഞാൻ
പണ്ടു[3]മോഹം പൂണ്ടതെല്ലാം[4] കണ്ടതാരുള്ളൂ!

നിന്നാധരാമൃതപാനം മന്നവ[5] ചെയ്തിട്ടുകാലം
ഖിന്നത തീർക്ക[6]മെന്നുള്ളതോർത്തീലേതും ഞാൻ.

അക്കാല[7]മീനിശാനാഥനക്കനേക്കാൾ ചൂടുടയോൻ
[8]ഉൾക്കാമ്പേറ്റമുരുകുവാനന്നു ചന്ദനം!

ഇക്കാലം നിൻ[9]കൃപകൊണ്ടേ ചിത്തസൌഖ്യംവന്നതല്ലോ[10]
ധിക്കാരം ചെയ്യാതെ മേലിൽ നന്ദിപ്പിക്കേണം.

(*a*) 1 നല്ലാർ മൌലെ. 2 വല്ലഭാ നീ. 3 പണ്ടേ. 4 പൂണ്ടിതെല്ലാം. 5 ഇന്നിവൾ. 6 തീർക്കാ. 7 അക്കാലം നിശാ. 8 ഉൾക്കരുമ്പത്തെ ഉരുക്കുവാൻ നന്നു ചെന്നനാളിക്കാലം. 9 നിന്നാൽ കൃപകൊണ്ടു. 10 വന്നതെല്ലാം.

(*a*) ഈ പാഠം സ്പഷ്ടമേ അബദ്ധം. നല്ലാർ=സുന്ദരി നല്ലോർ=നല്ലവർ. ഇവിടെ ദമയന്തി നളനെ അഭിസംബോധനം ചെയ്കയാണല്ലോ.

ഭൈരവി-ചെമ്പട

ശ്ലോകം

അനംഗൻ ക്രൂരമ്പാൽ പ്രതിദിനമിണങ്ങീട്ടു[1] മകമേ
[2]വ്യണങ്ങൾക്കാനന്ദം തെരുതെരെ വളർത്തും[3] സകൗതുകം
രസ[4]ങ്ങൾക്കന്യോന്യം രസമൊടുമിരുന്നീടുമളവിൽ
പറഞ്ഞാനന്നേവം ദയിതയൊടു ഭൂപാലതിലകൻ.

പദം

നളൻ:- കുണ്ഡിനനായകകന്യേ, ഭുവി[5]
പുണ്യവാൻ ഞാനെന്നു നൂനം.
എന്നതു കൊണ്ടല്ലോ [6]നീയും നമ്മോ[7]-
ടൊന്നിപ്പാനുള്ള[8] യോഗം വന്നു.
(*a*) ആരെല്ലാം വൈരികളായി നമു-
ക്കാരോമലേ, നിന്നെ വേണ്ടി(*b*)
എന്തെല്ലാം സങ്കടമനുഭവിച്ചു നിന്റെ[9]
പന്തൊക്കും മുല പൂണ്മാനായി[10]

---

1 ഇണങ്ങീടു. 2 വ്ര. 3 വളർക്കും. 4 രതങ്ങൾ. 5 ബഹു. 6 കൊണ്ടല്ലോ. 7 എന്നോടു. 8 ഒന്നിപ്പാൻ. 9 നിൻ. 10 പുണരുവാനായി

(*a*) Ref:— "ഇന്ദ്രാദികളും വന്നു വലച്ചു നമ്മെ" ഉ: വ: ന: കഥകള।
(*b*) നിനക്കുവേണ്ടി എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രാചീനപ്രയോഗം.

അക്കാലമൊരുദിനം[1] മധുനൽകാവിലകം
പുക്കനേരം പൊൻമയമാമൊരരയന്നം[2] കണ്ടേൻ[3]

(*a*) [അക്കാലമൊരുദിനം മധു (നാം)
നൽക്കാവിലകം പുക്കനേരം
പൊന്മയമാമൊരരയന്നം കണ്ടേൻ]

നിൎമ്മായം[4] തവ ഗുണം ചൊല്ലി[5]
നിന്നെക്കണ്ടേൻ[6] ദുഃഖം ചൊൽവാനവൻ
തന്നെ ഞാനയച്ചോരു ശേഷം
ഇങ്ങുവന്നാവൻ പിന്നെപ്പോയാൻ[7] തവ
മംഗലം[8] വരുമെന്നു ചൊല്ലി.

ഇനിമേൽ വേർ പിരിയാതെ നമു-
ക്കനുപമസുഖം ഭുജിക്കേണം.

1 ദിനം ഞാനും. 2 പൊന്മയമായോരന്നം. 3 കണ്ടേനവൻ. 4 നന്മ
യ. 5. ചൊന്നാൻ. 6 കണ്ടേനെൻറ. 7 'പിന്നെപ്പോയാൻ' എന്നില്ല.
8 മംഗളം.

(*a*) ഗ്രന്ഥം പകൎത്തുമ്പോൾ ഒന്നിലധികം പാഠങ്ങൾ കണ്ടാൽ അവയെല്ലാം പകൎത്തുക എന്ന സമ്പ്രദായം മററു പല ഗ്രന്ഥപ്പകൎപ്പുകളിലും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. വലയാന്തൎഗതമായ ഭാഗം അങ്ങനെ ഒരേഗ്രന്ഥത്തിൽ തന്നെയുള്ള പാഠാന്തരം എന്നുവേണം വിചാരിക്കാൻ.

(*a*) അതിനു നിൻ മനതാരിലരുതേ വാമ്യം[1]
മതിമുഖിമാർ കുലമൗലേ!
[2] *...

സാരംഗം-ചെമ്പട

ശ്ലോകം

അക്കാലം കലികുലപാംസനൻ വലാരി-
ക്കുൾത്താരിൽ തെളിവതിനായി[3] ലക്ഷ്യമോടെ
നല്ലോരിൽപ്പലരിലുമല്ലലേകി[4] വാഴ്‌വാ-
നുല്ലാസീ നളകലഹേച്ഛുരിന്ദ്രമൂചേ.[5]

പദം

കലി:- [6]കുമ്പിടുന്നേനഹം കലി
കാൺക ദേവരാജ!
എങ്കൽ നിൻ കാരുണ്യം പെരു-
തായ് വരേണമതിങ്കൽ മോഹം.
[7]മനസി കിമു തവ വിഷാദമഹോ!
ദഹനനമെന്തതി ശമനമെടൊ?[8]
ശമയ കിമു തവ മനസ്സുമനം.

---

1 മാന്ദ്യം.
2 * യമവരുണധനഞ്ജയൈഃ വിഷണ്ണൈ-
രമരപതിഃ സുതരാം വിലജ്ജിതോഽസൌ
സ്വപുരവരമുപേത്യ ഭീമകന്യാം
മനസി നിധായ നിരുദ്ധമോ ന്യവാത്സീൽ.

3 യ. 4 ഏററി. 5 മഹേന്ദ്രമൂചേ. 6 നിൻകഴൽ കുമ്പിടുന്നേൻ.
7 നിൻ മഹസി. 8 എന്തൊരു സഹനമെടോ. 8 ശമന.

(*a*) **Ref:**-- " എന്നിരിക്കവേ നീയെന്തെന്നിൽ വഹസി വാമ്യം". ഉ: വാര്യർ.

വരുണനമെന്തതി[1] കരുണമെടോ[2]
പറകവേണം കൃപതരേണം
ദമിതകോണം[3](a) വിടതരേണം

ഇന്ദ്രൻ:- എന്തിനിതെല്ലാം പഴതിലുരപ്പതു
പറക കുറകിലു[4]മൊരീഷൽ നിനക്കൊലാ[5]

([6]) വരിക വരിക[7] വിരവൊടഖിലം ചൊല്ലീടാം കലേ
രുഷിതഭാവമകലവേ നീ കളക വേണമേ.

ഭൂമിതന്നിൽ വാമനേത്ര ഭാമിനീ മനോഹരാംഗി
ഭീമതനയതന്നിൽ മോദമാന്നു[8] ഞങ്ങളും

കാമബാണചകിതമതികളായ് വലഞ്ഞുചെന്നു
[ന] [9]തമ്മിൽ
ക്കാമബാണമെന്ന്യേ[10]നളനെയവളും മാലയിട്ടുതേ.

---

1 ഇതെന്തതി. 2 കരുണനെടോ. 3 പോണം. 4 കുറിയൊര്. 5 ഒല്ലാം. (6) മലഹരി പഞ്ചാരി. 7 വരവൊട്. 8 മോഹമിയന്നു. 9 ഞങ്ങടം. 10 കാമമെന്നിയെ.

(a) ദമിതപോണം എന്ന B യിലെ പാഠമാണ് ശുദ്ധമെന്നു തോന്നുന്നു. ദമിതമായ അവസ്ഥ (കീഴടക്കപ്പെട്ട എന്ന നില) പോണം (ഇല്ലാതാവണം) എന്നർത്ഥം. ഇന്ദ്രാദികൾക്ക് ഇവിടെ പരാജയം പററിയിരിക്കയാണല്ലോ.

കലി:-

എന്തിതിലധികമൊരാശ്ചര്യം.
നളനിതു[1] ചെയ്യുന്നു ദുശ്ചരിതം
ഹന്ത കിം വിഫല[2] മുച്ചരിതം
കണ്ടുകൊൾകയിനിമൽച്ചരിതം
(*a*) അവളു മുന്നെനളനെ കൊന്നു
വരുവതിനായിത[3] തൊഴുന്നേൻ
അല്ലാതെയിനി നിന്തിരുവടിയുടെ.
ചരണതളിരിണ കാൺകയില്ലഹം[4]

ഇന്ദ്ര:- (*b*) അരുതു സാഹസം കലേ (നീ) നളൻ ഗുണോത്ത[5] മനിതെന്നു
കരുതിടേണം കലുഷ[6] ഭാവമവനി[7] ലരുതെടോ.
എങ്കലവനു ഭക്തിയുണ്ടായിനിക്കുതോഷമവനിലുണ്ടു[8]
ഇണ്ടൽവരും നിനക്കു[9] മവനൊടേററുവെങ്കിലോ

---

1 നളനതു. 2 കിന്തുഫലം. 3 അയിവിട. 4 ഇണകാം കാണവതിനില്ല ഞാൻ. 5 ഗുണത്താൽ. 6 പരുഷ. 7 അവനോട്. 8 ഉണ്ടെനിക്കും തൊഴുമവനിൽ അലിവുവരും. 9 ഇണ്ടൽ നിനക്കും.

(*a*) അവളുമുന്നെ=അവളുടെ മുന്നിൽവെച്ച്—പ്രാചീനപ്രയോഗം.
(*b*) നളനിൽ തവ വൈരമനർത്ഥകരം
കുമതി ഭവാൻ, അവൻ ഗുണവാൻ:
വ്യസനം തവ വരുമുടനേ (ഉണ്ണായി വാര്യർ)

കലി:—

ഒരു മനുഷ്യ[1]നിഹ എതിരിടുമോ[2]
അമിതഗുണ[3]മുടയൊരെന്നോട (ഹം) ഹോ
കരുത്തുകിലൊരുവനു മില്ലെന്നതും[4]
ദൃഢതരമിതി മമ മനസി വിഭോ!
കഥമപിതാ മനുപമിതാ—
മിഹ ഭവതാമപി ദയിതാം
കത്തുമിദാനീം പല ചതി ചെയ്കിലു-
മതി(യി)ലതിയായൊരു കൊതിപെരുകുന്നു.[5]

ഇന്ദ്ര:-

ഒട്ടുമേ വിചാരമില്ല കഷ്ടമെത്രയും ഭവാനു[6]
ദുഷ്ടചരിതമേതദഖിലമിഷ്ടമാകയോ?[7]
ശിഷ്ടലോകകലഹഫലവുമെത്തിടും[8] നിനക്കു[9]മിതുകൊ-
ണ്ടൊട്ടു പാരമുള്ള മദവും നഷ്ടമായിടും

---

1 അവനു. 2 എതിരിടുവാൻ. 3 ബലം. 4 ബലമില്ലതു. 5. കൊതിപെരുകുന്നിതു. 6 ഭവാൻ. 7 മേതദയി തവേഷ്ടമാകയാൽ. 8 ഏറ്റം. 9 നിണക്കിതു.

ശ്ലോകം

[1]*................

ഭൂലോകനാഥമഥ വഞ്ചയിതും ത്വരാവാൻ
സാലോക്യമേത്യ[2] കലുഷീകൃതചിത്തഭ്രമാ
ത്രൈലോക്യ ഭീകരണ ലിപ്സുരതി[3] പ്രമത്തം
തം ദ്വാപരം കലിരുവാച വചോ ഗഭീരം

പദം

കലി:-

ദ്വാപര, കേൾക്ക ഭവാൻ മമ ഗിരം
താവക[4] രസിക ജവാൽ

ഏതൊരു കാര്യവും നിൻതുണ കൊണ്ടല്ലോ
കൈതവരൂപേണ സാധിച്ചിടുന്നു ഞാൻ.

വൈരസേനി തനിക്കുണ്ടൊരഹംഭാവം[5]
വൈരികളില്ല നമുക്കെന്നകതാരിൽ

പാരം ബലവുമെനിക്കുണ്ടെന്നുള്ളതും
പാരാതെ പോക്കുവാനെന്തൊരുപായം?

---

1 *........... കമ്രോദരി — അടന്ത. 2 നാകം സമേത്യ. 8 ധിക്കരണ ചാടുമതി. 4 വരിക. 5 ഉണ്ടഹംഭാവം.

ദ്വാപരൻ:-

എന്തെന്നില്ലാതെ ചെന്നേററു[1] പോകായ്‌ കെടോ
ചിന്തിക്ക നീ നളന്തൻെറ പരാക്രമം.
ബന്ധുരവിക്രമൻ നേരേ പൊരുതുകിൽ
സന്താപമുണ്ടാം നമുക്കെന്നറിഞ്ഞാലും[2]
[3]കോപേന കേൾക്ക കലേ മമ ഗിരം[4]
കോപം വെടിഞ്ഞകലേ.[5]

കലി:-

ഒത്തതുതന്നെ നീ ചൊന്നതിനോക്കുമ്പോൾ
എത്തും[6] നമുക്കവനോടേററാൽ ഉൾത്താപം   നിത്യം
അനിശം നശിച്ചവൻ[7] ചാകാതെ ചത്തിടു-
വതിനല്ലു [8]പായം പറഞ്ഞാലും.

ദ്വാപരൻ:-

(*a*) തൽക്കുലം തന്നിലു[9]ണ്ടേകൻ മഹാസാധു
പുഷ്ക്കരനെന്ന പേരായുള്ളവൻ[10] തന്നെ
വെക്കം നടിപ്പിച്ചു[11] ചൂതിനടുപ്പിക്കിൽ[12]
ഒക്കെ വരുത്തിടാം കാര്യം[13] ക്രമത്താലെ[14]

---

1 എത്തുത്തു. 2 അറിയേണം. 3 കോപവര. 4 'മമഗിരം' എന്നില്ല. 5 വെടിഞ്ഞാലും. 6 എത്തു. 7 ഗമിച്ചവൻ. 8 ചത്തീടുവാനല്ല. 9 തങ്കൽ. 10 പേരായവൻ. 11 വൈക്കെന്നടുപ്പിച്ചു. 12 ചൂതു. വിളിപ്പിക്കൽ. 13 വരുത്തീടുമാകാര്യം. 14 ക്രമത്താൽ.

(*a*) പുഷ്കരനെന്നുണ്ടേകൻ
തൽക്കുലസംഭവൻ
മുഷ്കരനാക്കേണം നാം
സൽക്കരിച്ചവൻ തന്നെ   (ഉ:വാര്യർ)

സാവേരി-ചെമ്പട[1]

ശ്ലോകം

ഇത്ഥം നിശ്ചിത്യ ചിത്തേഽസൗ[2]
ഗത്വാ തസ്യ ഗൃഹാന്തരേ[3]
ഭൂഭർത്താ തൗ തദാലോക്യ[4]
പുഷ്കരോ വാച[5]മബ്രവീൽ.

പദം

പുഷ്കരഃ

ഞാനറിയുമാറു പറകാരിരിവർ[6]നിങ്ങൾ
വാനുലകിൽ വാഴുമവരെന്നു വരുമോ താൻ[7]
മന്നിടമെനിക്കില്ല ധനമില്ല ജനമില്ല
മിന്നു[10]ന്ന മുടിയില്ല കുട തഴകളില്ല.
ഇപ്പാരിലുള്ള ജനമെപ്പേരുമഴകോടെ
നിൽപ്പോർ നളന്മുമ്പിലെപ്പോഴു[8]മിപ്പോൾ
[11]എന്നാലൊരുപകാരം മന്നിലൊരുവനില്ല
എന്നാലുമെന്തിവിടെ വന്നതയി നിങ്ങൾ.

---

1 ചെമ്പ. 2 തൗ വീരൗ. 3 ഗൃഹാന്തരം. 4 ഉൽഭാസയന്താവാലോക്യ. 5 പുഷ്കരം ഗിര. 6 ആരിവർ. 7 'വരുമോതാൻ' എന്ന ചരണം അവസാനിച്ച് 'ഇപ്പാരിലുള്ള' എന്ന ചരണം തുടങ്ങുന്നു. 8 എപ്പോഴും. 9 ഈ ചരണം കഴിഞ്ഞ് 'മന്നിടമെനി'ക്കില്ല എന്ന ചരണം. 10 മിന്നും പൊന്മുടി. 11 ഈ ചരണം (രണ്ടുവരികൾ) ഇല്ല. അതിനുപകരം രണ്ടുവരികൾ:—

ഓർക്കരുതവൻ വീര്യമൊരുവർക്കുമേ
പാർക്കിലോ നളൻ ഭാഗ്യമേ ഭാഗ്യമല്ലോ.

എങ്കിലുമിതൊരുകാര്യം വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ[1]
ശങ്കകൂടാതെയതും[2] ചൊൽക കൃപയോടെ.(a)

കലി:-

(b) പുഷ്കര നിൻ മദമിതൊക്കെയും
ദുഷ്കരമെന്നറിക.
തസ്കരനെപ്പോലെ നീയുമൊരുഭാഗത്ത്
നിത്യമിരിപ്പതു പാർക്കിലത്ഭുതം പാരം[3]
പുഷ്കലഭണ്ഡാഗാരമൊക്കയു (മു)പേക്ഷിച്ച്[4]
ഇക്കാലം ദാസനെപ്പോലെ വാസരം തോറും[5]
തൽക്കാലം ജീവനം നില്ക്കുന്നതിനായല്ലോ
ഇക്കാലമിന്നാലോകിതന്നിനയ്ക്കുന്നതുമില്ലെടോ[6]
ഇഷ്ടൻ[7] ഞാൻ ജനത്തിന്നടെ[8] പുഷ്ടത വരുത്തുവാൻ
പെട്ടെന്നടുത്തു വന്നോരു കലിയത്രേ.

---

1 വന്നതുകൊണ്ടെന്നാകിൽ. 2 അതു. 3 ഇരിപ്പതുമോർത്താൽ അത്ഭുതമേററം പുഷ്കര കേൾക്ക ഭവാൻ. 4 കൈയ്യുപേക്ഷിച്ച്. 5 വസിക്കുന്നതു. 6 ഇക്കലജാതക്കിതുതക്കതുമല്ലേതും. 7 ഇഷ്ടം. 8 നിന്നുടെ.

(a) അരികിൽവന്നു നിന്നതാരെന്തഭിമത-
....
നമ്മെക്കൊണ്ടുപകാരം നിങ്ങൾക്കെന്തൊന്നു വേണ്ടു? (മൂ: വാര്യർ)
എന്ന പദത്തിലെ ആശയം അങ്ങനെതന്നെ ഇവിടെ എടുത്തിരിക്കുന്നു.

(b) പുഷ്കര! നീ പഴുതേ ജന്മം
നിഷ്ഫലമാക്കരുതേ
ദുഷ്ക്കരമായിട്ടൊന്നുമില്ല കേൾ
മത്സഹായമുണ്ടായാലേവനും
നളനും നീയും ഭേദമെന്തിവിടെ
നാടുവാഴ്ക നളനെവെന്നു സമ്പ്രതി.
നേരേ നിന്നോടെടോ ഞാൻപുന-
രാരെന്നും പറയാം.
പാരിലെന്നെയിന്നാരറിയാത്തവർ?
വൈരി വൈരസേനിക്കിഹ ഞാൻ കലി. (മൂ:വാര്യർ)

ശിഷ്ടൻ ദ്വാപരനിവൻ കഷ്ടന്തവ കേൾക്ക[1] പാരം
പൊട്ടത്ത[2] മിതോർത്തീടുകിലൊട്ടല്ലയി ഭൂപാലക,
അങ്ങെത്തി[3] വിളിച്ചീടുക ചൂതിന്ന നളനെപ്പോയ്
തങ്ങൾക്കതിലേതും[4] കുറവെത്തായ്‌വതിനിക്കാലം[5]
ചങ്ങാതികളായിട്ടിഹ ഞങ്ങൾ പലർ വരുന്നൊന്നു[6]
അങ്ങൊന്നു ധരിച്ചാലും[7] വിധ (ഘ്ന)ങ്ങൾ പറകൊല്ലേതും.[8]

ശ്ലോകം

[9] ....

നളനോടുടനേ ചതിചെയ്തുടലിൽ[10]
ജയമെത്തിടുവാ[11]നഭിലാഷമൊടും
കലിവാൿപ്രഹിതൻ കലനീതി വെടി-[12]
ഞ്ഞതിരോഷമൊടും നളമാഹ ഗിരം.

---

1 കേൾ. 2 പൊട്ടത്വം. 3 അങ്കത്തിൽ. 4 അതിന്ന്. 5 കുറവില്ല. 6 ചിലരുണ്ടല്ലോ. 7 ധരിച്ചീടുക. 8 വീര്യം ഞങ്ങൾ പറകയല്ലേതും. 9 സാവേരി-ചെമ്പട. 10 ചെയ്തളവിൽ. 11 ഏന്തിടുവാൻ. 12. കലിയോടവനും പല സത്യമതും വിവരിച്ചു തരം.

പദം

പുഷ്കരൻ:— നള[1], വാ വാ പൊരുവാൻ വിരവിൽ വാ വാ![2]
ഞാനല്ലോ മാനുഷനാഥൻ.
മനക്കരുന്നതിലുറച്ചു നളൻ നീ[3]
അതി പടുതചമൊടുമിനിക്ക നേരേ
പൊരുവതിന്നു പാരിടത്തിലൊരുവൻ
നഹി നഹീതി ഹൃദി തെളിഞ്ഞിരിക്കും
നിന്നെയമർത്തു ധനങ്ങളടക്കി
ഭൂലോകം തന്നിലിരിക്കും
മാലോകർക്കൊക്കെ[4] തിറത്തൊടു[5]—
മാലോകം ചെയ്തീടുവനഹ—[6]
മീലോകം പരി[7]പാലോക.
എന്നി[8] എടുത്തു പടംനിരത്തു ചൂതിന്നു
(*a*) കലവില്ലാളികൾ വെടിഞ്ഞു ദൂരവെ
വെറുവെറുത്തു[9] പുരമടച്ചിടാതെ
വന്നു നടിച്ചു കളിച്ചു ജയിക്ക
വൈകാതെ പോരിൽ നീ
തോററുപോകാതെ
ഞാനാളല്ലെ[10]ന്നാകാതെ[11]

---

1 'നള' എന്നില്ല. 2 വാ വാ പൊരുതുവാൻ. 3 നീ വാവാ. 4 മാലോകർ ഒക്കെ. 5. നിറഞ്ഞൊട്ടും. 6 ചെയ്തീടുവേൻ. 7 പരിപാലയഹം. 8 ഇനി. 9 പിറുപിറുത്തു. 10 ഇനിഞാൻ. 11 ഉള്ളതാകാതെ.

(*a*) പാർത്തിരിയാതെ പാർത്ഥിവ ചൂതിന്നു
നേർത്തിരിയെന്നൊടു നീ (ഉ: വാര്യർ)

വന്നു കളിക്കിൽ ചാകാതെ പോകാതെ[1]
അതിലെനിക്കൊരപജയം ഭവിക്കിൽ
ഝടിതി ജീവനും[2] പണയം നൽകുവൻ
അതിനിളക്കമിഹ നിനക്കിലില്ല
തോലി നിനക്കു[3] ഭവിച്ചതെങ്കിൽ[4] കേൾക്കണം
നാടും ധനവും വെക്കേണം
a ലോകരെ മുമ്പിൽ[5] നിൽക്കേണം,[6] നള,[7]
ദയിതയൊടു നീ പോകേണം.[8]

ശ്ലോകം

[9]..................
[10]പുഷ്കരവചനം ശ്രുത്വാ
സൽക്കുലാധിപതിർന്നളഃ
ദുഷ്കർമ്മകൃത്യം സഞ്ചിന്ത്യ
വാചമേവം ജഗാദ തം.

---

1 ഉയിർപോകാതെ നള വാ വാ പൊരുവാൻ. 2 ജീവനെ 3 തോൽവിനിണക്കു. 4 ഭവിച്ചയെങ്കിൽ. 5 മുന്നിൽ. 6 നിത്തേണം. 7 'നള' എന്നില്ല. 8 നള വാ വാ പൊരുവാൻ. 9 സുരുട്ടി ത്രിപുട. 10 ഈ ശ്ലോകമില്ല

(*a*) 'ലോകരെ മുമ്പിൽനില്ക്കേണ' എന്നാണു പാഠമെങ്കിൽ ലോകരുടെ മുമ്പിൽ നില്ക്കേണ'മെന്ന അർത്ഥത്തിൽ സംബന്ധികയ്ക്കു പ്രതിഗ്രാഹിക പ്രയോഗിച്ചതായി കരുതണം. ഇത്തരം പ്രയോഗങ്ങൾ പ്രാചീനമലയാളത്തിൽ സുലഭമാണ്. ലോകസാക്ഷികമായിവേണം എന്നാണെന്നു തോന്നുന്ന വിവക്ഷ. ഈ അർത്ഥത്തിൽ B യിലെ പാഠം കൂടുതൽ ശുദ്ധം. "പുരത്തിൽ മരുവും മഹാജനങ്ങളും—പുകൾ പെരുത്തെഴും നാഗരികജനങ്ങളും—നാട്ടിൻപുറത്തു വസിക്കുമോരോ ജനങ്ങളും"..................എന്നിങ്ങനെ പുഷ്കരന്റെ ആജ്ഞാവർത്തിത്വത്തിന് ലോകരെ ഉ: വാര്യർ ക്ഷണിക്കുന്നുണ്ട്.

പാഠം

നളൻ:-

എന്തുപുഷ്കര, ദുഷ്ടബുദ്ധി നിനക്കു തോന്നിയതിത്തരം
എന്തുസംഗതി ചൂതിനെന്നെ വിളിപ്പതിന്നുമതിൽപ്പരം
ഹന്തചൊല്ലരുതാത്ത[1]വാക്കുകളെന്തു ചൊന്നതിതൊക്കെയും
ചന്തമെന്നിതുറച്ചിതോ ഒരു ബന്ധമില്ലതിനൊന്നുമേ.[2]
പരുഷമതികളിലരുതെടോ.
ഉള്ളിലുണ്ടു നിനക്കഹമ്മതി മുന്നമേയതറിഞ്ഞു ഞാൻ
കള്ളമെന്നിയെ നിന്മദ[3]ങ്ങളിതൊക്കെയനുസരിച്ചിതുനാൾ
തള്ളപോലെ ഗുണം നിനക്കു നിനച്ചു ഞാനുമിരിക്കയാൽ
ഭള്ളുകാട്ടുക നീ തുടങ്ങിയതോർക്കിലത്ഭുതമത്ഭുതം.

പുഷ്കരൻ:-

ചൂതിനും പടപോരിനും രിപുനേരിടുന്നതു നേരമോ[4]
വാദു ചൊല്ലുകയെന്നിയേ തവ നീതി ചൊല്ലുക ചേരുമോ?
(*a*) ഏതുമേ മടിയാതവ[5]ഞ്ഞാനെന്നതെന്തൊരു ചാരമോ[6]
ഭീതിയോ[7] വൈരിയോടെതിരിന്നു വല്ലഭ പോരുമോ?
(*b*) ചകിതമതികളിലരുതെടോ.

---

1 ചൊല്ലരുതാത്ത. 2 ഇതിന്. 3 മതങ്ങൾ. 4 നേരമേ. 5 പിടിയാത്തവൻ. 6 വാദമോ. 7 ഭീതിയെന്നിയെ.

(*a*) "ഏതുമേ പിടിയാത്തവഞ്ഞാനെന്നതെന്തൊരു വാദമോ
ഭീതിയെന്നിയെ വൈരിയോടെതിരിന്നു വല്ലഭപോരുമോ"
എന്ന B യിലെ പാഠം സ്വീകാര്യം.

(*b*) ഇതു് B യിൽനിന്നും സ്വീകരിച്ച പല്ലവിയാണ്. അതാവശ്യമാണ താനും

നളൻ:-

[1]ചകിതമതികളിലരുതെടോ
പോരിനായ് വരികാശ്ശുനീ ശഠ[2]പോരും നിന്നുടെ ഗർവ്വും
പോരാഞ്ഞാൽ നിന്നൊടിരിത്തിരി[3]
ആരൊടാകിലു[4]മേററിനിക്കൊരു[5] തോലിവന്നറിയുന്നിതോ?
നേർവഴിക്കു നിനക്കുതോന്നുകയില്ല ദുർമ്മതിയാകയാൽ.
[6]പരുഷമതികളിലരുതെടോ

ശ്ലോകം

[7]*................
[8]രോഷാദിവ തയോരേവം
നളപുഷ്കരയോരഭൂൽ
[9]ദ്യൂതോൽസവ മഹാനത്ര
കലിരുഷ്ടാന്തരാത്മനാ.[10]

പദം

പുഷ്കരൻ:-

(*a*) ചൂതിനുള്ള രസമെന്തെന്നു ചൊല്ലാം
കാതരമിഴിയിലുമേവമില്ല.
ദൈത്യവീരന്മാരും ദേവന്മാരും
നിത്യമായി പൊരുതീടും ധീരന്മാരായി.[11]

---

1 ഈ പല്ലവി Bയിൽ നിന്നുചേർത്തതാണ്; Aയിൽ ഇല്ല. 2 വരികരികത്തു നീ ശഠ. 3 പോരഞ്ഞാനിതിനോത്തിതിനിനക്കിലൊരിക്കലും. 4 എങ്കിലും. 5 എനിക്കൊരു. 6 പരുഷമതികളിലരുതെടോ. 7* നവരസം തുപട. 8 രോഷാദുൽപതതോരേവം. 9 ദ്യൂതോത്സവോത്ഭവേനേ. 10 പുഷ്കരശാസനാൽ. 11 ഈ ചരണം (രണ്ടുവരികാം, ഇല്ല.

(*a*) ഓർത്താലെത്ര കീർത്ത്യാവഹമറിക
വിരിഞ്ചവിരചിതമവഞ്ചനമവനിയിൽ (ഉ: വാര്യർ)

പാരിടമഖിലവും പാരാതെ
നേരോടെ മിഴിയിമ പാരാതെ[1]
ചാരുവായി പാലിക്കുന്നോരാതെ[2]
നേരംപോക്കിൽ[3] മററൊന്നോരാതെ.

നളൻ:-

[4]ആരുമൊരാറും കളിച്ചുവെന്നാകിൽ
മാറും നിനക്കുള്ള ഹംഭാവങ്ങൾ
ക്രൂരുള്ള വക്ര മുഖം കറുക്ക-
മാറുള്ള വാക്ക പ്രണയം കെട്ടാം.

പുഷ്കരൻ:-

ഇനിയൊരുതരം പൊരുതീടേണം
പണിപ്പെട്ടു മതിയൊന്നും[5] നോക്കീടേണം
ഇനിയും നീ തോററാകിൽ[6] കേട്ടിടേണം
[7]മണിമയഭൂഷണം നൽകിടേണം.

---

1 വഴി പിഴവരാതെ. 2 ഓരോ. 3 പോക്കതിൽ. 4 ഈ രണ്ടുചരണം (നാലുവരികൾ) ഇല്ല. 5 അതിലൊന്നു. 6 തോററാൽ. 7 നിൻെറ മണിമയഭൂഷണം.

നളൻ:–

പുഷ്ക്കരാ ഇനിയൊന്നിൽക്കണ്ടാലും[1]
(*a*) മൽപ്പരാജയ വഴി വീണ്ടാലും[2]
[3] ആളല്ലെന്നാകിൽ നടകൊണ്ടാലും
അന്തകപുരം കൂടിക്കൊണ്ടാലും[4]

പുഷ്കരൻ:–

ഒന്നല്ല പലവര[5] കളിച്ചാലും
മന്നവ! പല വഴി നിനച്ചാലും
ഒന്നില്ല ഫലമിതെന്നുറച്ചാലും
തോററാകിൽ ഇതിവണ്ണം[6] ഗമിച്ചാലും
[7] *....................................
എന്തേ നള ചിന്തപരന്തേ സന്തപ്പ്യാ ഭ്രഷ്ട[8](*b*)
ചന്തമേറും കാന്ത തന്നാലെന്തൊരു ഫലം
ഒക്കെയുമിനിക്കെന്നു തന്നെ കരുതി വാണീടും[9]
നിന്നുടെ മാനസമിപ്പോ-
ളതിദുഃഖിതമായോ തക്ക മെന്നെന്നായോ?

---

1 ഒന്നു കണ്ടാലും. 2 മൽക്കരജയം വടിവിൽക്കണ്ടാലും. 3 തോററാകിൽ ഇതിൽ. 4 കൂടികൊണ്ടാലും. 5 വരാ. 6 ഇതിൽ വനം. 7* മാരധനാശി–ചെമ്പട. 8 ഭ്രഷ്ടാ. 9 വന്നീട്ടും.

(*a*) B യിലെ പാഠമാണു കൂടുതൽ ശുദ്ധം.

(*b*) 'ഭ്രഷ്ടാചന്തമേറും കാന്ത തന്നാൽ'' ഇന്നിങ്ങനെ B യിലെ പാഠത്തിനാണു് ശുദ്ധി. ''മല്ലാക്ഷിഭൈമിയേയും ഒല്ലാകൊണ്ടെങ്ങു പോകിൽ—ഭൂമിയെന്നതു പോലെ ഭൈമിയും ചേരുമെങ്കൽ'' എന്ന ഉ: വാര്യരുടെ ആശയത്തോടു് വിദൂര ബന്ധം കാണുന്നു.

കാന്തയോടുമിനിപ്പോക, വൈകരുതു, കാനനത്തിൽ
നാടകമാടുവാൻ[1] പാർക്കിലേതുമേ മടികൊ-
ണ്ടെന്തൊരു പടുത [2]തേടിടുന്നു പോകനൈഷധ[3].

(*a*) ഇങ്ങു വരികനിങ്ങൾ[4] പൗരവരരേയെല്ലാരും
നല്ലോരെ ചൊല്ലുകയെല്ലാ[5] മിതു കേട്ടു ധരിക്കഃ
വല്ലതും പൊറുക്കയില്ല[6] മേലിനി തെല്ലും
നാടിവനുമല്ല ഭോഗമെന്നു മുറയ്ക്കു[7].

(*b*) [8]ചഞ്ചലം വെടിഞ്ഞെന്നുടെ ശാസനം ധരണിത-
ന്നിലോർത്തു സഞ്ചരിക്ക[9]
വല്ലായ്മ നിനയ്ക്കുന്നവരെ[10] കൊല്ലുന്നതു നിയതം.
നിൽക്കരുതിനി [11]സ്വല്പനേരമിവിടെ വൈമുഖ്യം
നിന്നൊളം പ്രാകൃതയങ്ങും പുനരില്ലിതിന്നൂനം[12]

---

1 ആടാം. 2 ഇതു കൊണ്ടിനി ഒരു പടുത. 3 തേടീടുക വേണ്ട നൈഷധാ. 4 പൗരവരരേ നിങ്ങൾ. 5 നല്ലതേ ചൊല്ലുകിൽ. 6 പൊറുക്കാം ഇല്ല— 7 ഭോഗമെന്നുറയ്ക്കു. 8 എല്ലാം. 9 സഞ്ചരിക്കെടാ 10 ആകുന്നവരെ. 11 സ്വല്പം. 12 പ്രാകൃതം ഇപ്പോഴതിദുഃഖിതനായോ.

(*a*) "പൂരത്തിൽ മരുവും മഹാജനങ്ങളും........." ഇത്യാദി വാര്യരുടെ പദം ഓർക്കുക.

(*b*) ഉല്ലംഘിതാജ്ഞന്മാരെക്കൊല്ലും സന്ദേഹമില്ല
ചൊന്നതാചരിപ്പോരിലുന്നതാ മമ പ്രീതി

തുംഗമംഗ മൗനമെങ്ങു പോയി തവ[1]
ഭംഗിയോടുമിടതിങ്ങിനോരു[2] പാടവമെല്ലാം
നല്ലശീലമോടിനിമേൽ കാനനേ നൃപതി[3]
ചെന്നു വാഴ്ക[4] പോക വൈകൊല്ല[5]
(എന്തേനള...................)

ശ്ലോകം

[6] *...............................

ഇത്ഥം ദ്യൂതേ പരിഭവമവാപ്യാശു ഭൂയോപി സോഽയം
ദത്വാ തസ്മൈ കടകമകുടാദ്യാനലംകാരസംഘാൻ
ഉത്ഥാപ്യാസ്മിൻ നയനവിഗളൽ[7] ബാഷ്പപൂരൈ
സ്വഭാര്യാം
ഇത്ഥം വാചം നിഷധധരണീനായകഃ സംബഭാഷേ[8]

---

1 തക്കമെന്തെന്നായോ എന്തെ എങ്ങുപോയി തവ. 2 ഇടതൂന്നൊരു 3 കാനനം ദ്രുതം. 4 ചേൻവാഴക. 5 വൈകാതേ. 6* കണ്ഠാരം—അടന്ത. 7 സന്തപ്യാന്തന്നയന കലുഷാ. 8 താം ബഭാഷേ.

നളൻ:—

പദം

കർമ്മദോഷങ്ങളെനി[1]മേലിലെന്തെല്ലാം
വരുമെ[2]ന്നതാരറിഞ്ഞു!

ധർമ്മമല്ലാതെയധർമ്മമെന്നു[3]ള്ളതും
മനസ്സിങ്കൽപ്പോലും [4]ചെയ്യ്തീലല്ലോ ഞാൻ.

[5]ചെറിയന്നേ തൊട്ടിട്ടുറങ്ങുന്നേരമല്ലാതെ
മറന്നീടുമാറില്ലീശൻപദം.

സല്ലാപേ പറഞ്ഞേ നല്ലോരു നരനോടു-
മൊല്ലാതെ കുറഞ്ഞൊന്നു-
മില്ല നല്ലതിൽ മതിചെല്ലാതെ
എന്നുവരികിലുമാപദനുദിനം
ആഗമിപ്പാനുള്ള മൂലമറിവീലേ.

---

1 ദോഷമിനി. 2 എന്നാര്. 3 അല്ലാത്ത കർമ്മമിനു. 4 ചെയ്യ്തില്ലല്ലോ. 5 ഈ ഏഴുവരികളില്ല.

അതിശഠൻ മമ സോദരൻ പതുക്കവേ[1]
[2]തിമൃത്തുവന്നൊരു ചൂതിന്നെതൃക്കവേ
അതിലുമപജയമെനിക്കു വന്നടുക്കവേ[3]
[4]പുരവും ഭണ്ഡാരവും അതുമവനടക്കവേ
മേലിൽവരുന്നോരു കാലഗതി[5]മമ
ചിന്തയൊന്നിലുമില്ല[6]ദയിതേ.

[7]മണിമയമഞ്ചേ സുഖമൊടേവാഴ്ചയും[8]
ജനങ്ങൾ നല്കീടും ബഹുധന[9]ക്കാഴ്ചയും
[10]സുരതകാലത്തുള്ള ലർശരമൂർഛയും
സഖിമാരുമോരോതരമുള്ള വേഴ്ചയും[11]
ഇല്ല വനമതിലല്ലലൊഴികവേ
നല്ലതിവകളിലൊന്നുമയി ബാലേ[12]
(കമ്മ)

---

1 മദന്തികെ. 2. തിമത്തുവന്നേററ. 3. എനിക്കവനോടടുക്കവെ. 4. പുരപുറം ദണ്ഡം സുമതി വനദിക്കിലേ. 5. വരുമിതുകാലമിനി. 6. ഒരു ദിനമില്ല. 7. കർമ്മദോഷങ്ങൾ മഗ്നമയമായിന്നേ. 8. വാഴ്ം. 9. ബഹുമാനം. 10. സുരന്ത കാലത്തുള്ളവർ ശരൻ മൂർഛയും. (ഈ പാഠം സ്പഷ്ടമേ തെററാണ്. ഇതൊരു പാഠാന്തരമായിപ്പോലും ഗണിക്കവയ്യ. A-യിലെ പാഠം അക്ഷരവീഴ്ചയോടെ പകൎത്തിയതായി ഇതിനെ കണക്കാക്കിയാൽ മതി) 11. ഉള്ളവനെയും. 12. ആയിപോകലാ. (ഈ പാഠവും സ്വീകാര്യമല്ല.)

എരിക്കില—ചെമ്പട.

ദമയന്തി:—

മനതാരി[1]ലതിഖേദം തേടീടൊല്ല നാഥാ, യെൻ
മനമുരുകിന്നിവ കാണുന്തോറും.

തരുണിമാരെനിക്കൊത്തോരാരുമില്ല[2] പാരിൽ[3]
പാരം പാപമുള്ളവയോരിതു കാലം.[4]

അതുചിന്തിച്ചുഴലേതു മിനിക്കില്ലാ[5] സർവ്വം[6]
[7]വിധിയെന്നതാരാലുമൊഴിച്ചീടുമോ ?

പുരമതിലിരിക്കിലും വിപിനേ[8] പോകിലും തമ്മിൽ[9]
[10]പിരിയാഞ്ഞാലൊരുഖേദം പറവാനില്ല.[11]

നളൻ:—

ശശിമൗലികൃപയുണ്ടെന്നാകിലോ[12] നാം മേലിൽ
കുശലമോടിരിക്കാമെന്നറിഞ്ഞീടേണം.

---

1. മനമതിൽ. 2. ഒത്തോരുമില്ല. 3. ഇല്ല. 4. പാരം വൈരികരം പലതുമുള്ളായിതുകാലം. 5. ഉഴലാശ്ശേത്തും. 6. സർവ്വ. 7. നിധിയെ നലധരന്മൊഴിച്ചീടുമോ. 8. വിപിനമതിൽ. 9. ഇല്ല. 10. പിരിയാ ഞാൻ. 11. പറവതില്ല. 12. ആകിലേറ്റം.

കാമിനി നാമിനി[1]യേത്തും വൈകിടാതെ പോക
വിപിനത്തിലതല്ലായ്കിൽ[2] പിഴയായ് വരും[3]

ശ്ലോകം

4 * ....
വൈവർണ്ണ്യം പൂണ്ടിവണ്ണം ധരണിപതി വിഷണ്ണാന്ത-
രാത്മാ തദാനീം
ദുഃഖാർണ്ണോധൌ പതിച്ചും പരമനവധിതിണ്ണന്നു-[5]
കണ്ണീരൊലിച്ചും
മാനേലും[6] കണ്ണിതന്നോടഴൽമൊഴികൾ[7]
പറഞ്ഞെണ്ണമില്ലാതവണ്ണം
തിട്ടം പുക്കിട്ടരണ്യം[8] പരിചിനൊടഥ തൽ-
പുണ്യമില്ലായ്ക[9] ചൊന്നാൻ.

---

1. മേലിൽ. 2. അല്ലാഞ്ഞാൽ. 3. ആയിടും. 4. * ഇന്നിശ—ചെമ്പട. . തിണ്ണെന്നു. 6. മാനോലും. 7. മൊഴി. 8. പുക്കിട്ടിവണ്ണം. 9. ഇല്ലായ്മ.

എന്തെന്നുചെയ്‌വതിഹ ഭീമതനയേ;
കാട്ടിലുണ്ടേററവും[1] കാട്ടാളരോരോതരം[2]
കാട്ടായ്ക പേടിയവർ കൂട്ടമിടുമ്പോൾ.
മലയരികെ പോകുമ്പോൾ പുലികളുണ്ടതി[3] ബലികൾ
വലയരുതവററിനെകാൺകിൽ നീയും[4]
കരികളതിമദമൊടെ[5] തിരിടായ്‌വരുന്നേരം[6]
കരയൊല്ല വല്ലഭേ കമലസുമുഖി[7]
[8]വെയ്‌ലേററു മാഴ്കിയും മൃദുവാണി കേണിടൊല്ല
ദയിതേ[9] വലഞ്ഞിതോ പൈദാഹങ്ങളാൽ

(a) കനകനിറമുടയൊരു ശകുനൗഘമിത വരുന്നു[10]
[11] കനിവൊടിവ കാണ്മൂ ഭോജനത്തിനായ്
അതിനു വലചേർക്കുക[12] വസനങ്ങൾ കൊണ്ടു നാം
മധുവാണി, ദൈവഗതിയാക്കിതറിയാം.

---

1. ഏററം. 2. കാട്ടാളന്മാർ. 3. പുലികൾ വരും. 4, കാണുകിൽ നീ. 5. ഒരുമയൊടു. 6. പോകുന്നേരം. 7. മുഖി നീ. 8. ലോകോത്തമമഴകിയലും കയിൽ വാണീ—. 9. ദേഹം തേ. 10. ശകുന്തമിതാവരുന്നു. 11. ഇവയെ കൊൽക ഭോജനത്തിന്നു. 12. വെയ്ക്കുക.

(a) പക്ഷങ്ങൾ ചഞ്ചുക്കളും പരിചെഴും പൊൻനിറമാം
പക്ഷികളിതാ വന്നു പരമരമണീയങ്ങൾ
ഭക്ഷണാർത്ഥമിക്ഷണേന ഞാനിഹ
വിക്രമേണ കൈക്കലാക്കുവൻ വല്
വെയ്ക്കുവേണമെങ്കിലെന്തു ചെയ്‌വതു
വസ്ത്രമേത ദുത്സൃജാമി ചാമിവ
(ഉ: വാര്യർ)

A & B ശങ്കരാഭരണം—അടന്ത.

ശ്ലോകം.

(*a*) തൽക്ഷണം കലിരവേക്ഷ്യ വിപജ്ഞോ
വസ്ത്രജാലകമിദംപരിഗൃഹ്ണൻ
വീരസേനമവമത്യ നഭോƒന്തേ
സത്യമേത്യ വചനം നിജഗാദ.

പദം.

പക്ഷികൾ:—

വീരസേനനൃപനന്ദന! കേൾക്ക
വീരാ! നീ മാമകവാക്കുകൾ.
ശൂരതയെന്നോളമില്ല മററാർക്കുമെ-
ന്നോരായ്ക നീയൊരുനേരമകതാരിൽ.
എന്നെ നീയാരെന്നറിയുമോ പാക്കിൽ
നിന്നെച്ചതിച്ചവൻ തന്നെ ഞാൻ.
മന്നിൽ മദമുള്ളവരെയൊതുക്കീട്ടു
മന്നവാ! ഞാനെന്നാലാരെന്നു ചിന്തിക്ക!
അന്യായമല്ലയോ ചെയ്തു ഭീമ-
കന്യയെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നതും
ധന്യന്മാരാം ദേവന്മാരെ
നിന്ദിച്ചു നീ(*a*)നല്ലതുണ്ടോ വരുന്നു ഒരു നാളും?

(*a*) കൃതാ പരോക്ഷതനുരേവ മഹോക്ഷമൂർത്തി:
സദാപരോƒക്ഷകലിതസ്ഥിതിരിഷ്ടസിദ്ധിം
ധൃതാ സുവർണ്ണശകുനതാമതീവദുഷ്ടോ
ഹൃതാംബരം ച ദിവമേത്യ നളം നൃഗാദീത്

എന്ന വാര്യരുടെ ശ്ലോകത്തിൻെറ വിരൂരാനുകരണം.

(*b*) വിരവിൽ നിന്നെച്ചതിച്ച വിരുതുള്ള ഞങ്ങളെല്ലാം
വിപുല മഹിമതേടും ചൂതുകൾ ചൊല്ലാം.

(*c*) വീരസത വരുത്തി നീ സുരപതിക്കടനേ

(*d*) വരുവതതിനിതെന്നുമറിക നീ ഇതിനേ

(ഉ: വാര്യർ)

C

ദണ്ഡകം.

അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരിമയലിയുടെ
കന്നൊത്ത പോർമുല മറന്നു;
സുഖരതി മറഞ്ഞു, പടുതകം കുറഞ്ഞു,
അകതളിരിലനുദിവസമതിവികൃതി പരവശത
ഉടനുടനണഞ്ഞഴൽ വിരിഞ്ഞും;

A അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരി തന്നുടെ കന്നൊത്ത പോർ-
മുല മറന്നു
ധൃതി സരണി മാദ്ധ്യേ പടുതകം കുറഞ്ഞു
അകതളിരിലനുദിവസമതിവികൃതി പരവശത
ഉടനുടനണഞ്ഞഴൽ വിരിഞ്ഞും

B അന്നേ തുടങ്ങി നളനന്നാരി മയലിയുടെ
കന്നൊത്ത വാർമുല മറന്നു
സുഖരതിമറഞ്ഞു പടുതകം കുറഞ്ഞു
അകതളിരിലനുദിവസമതിനു കൃതിവികൃതികളു-
മുടനുടനണഞ്ഞഥ പിണഞ്ഞു;

C. ഈ പാഠം A B എന്നീ പാഠങ്ങളിൽനിന്ന് സമഞ്ജസമെന്നു തോന്നിയ ഭാഗങ്ങൾ കലർത്തി പ്രസാധകൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. ഈ ദണ്ഡകത്തിനും അടുത്തുവരുന്ന ശ്ലോകത്തിനും മാത്രമേ C എന്ന പാഠത്തിന്റെ ആവശ്യം വന്നിട്ടുള്ളൂ.

C

പിമ്പേ നടന്നുവരുമമ്പാർന്ന ഭൈമിയിലൊ–

രിമ്പം കുറഞ്ഞു നടകൊണ്ടു,

ഇടയിലിടർപൂണ്ടു, വിവശതയിലാണ്ടു,

മലിനതരമതിയൊടവനടവിയതിലടനമതു

തുടരുമളവാധിബതപൂണ്ടു. (*b*)

A

പിമ്പേ നടന്നുവരുമമ്പാർന്ന ഭൈമിയിലൊ–

രിമ്പം കുറഞ്ഞു നടകൊണ്ടു,

ഇടയിടയിൽ മങ്ങുന്നളവിലിടൽ പൂണ്ടു,

മലിനതര തനുരുചിയിൽ മതിമിയലുമതിവെല്ലു–

മനുപമരുജവിതതി പൂണ്ടു.

B

പിമ്പേ നടന്നു വരുമാപ്രാണഭൈമിയിലു–

മിമ്പം കുറഞ്ഞു നടകൊണ്ടു

ഇടയിലിടർപൂണ്ടു വിവശതയിലാണ്ടു

മലിനതരമതിയൊടവനടവിയതിലടനമതു

തുടരുമള്ളവാധി ബത പൂണ്ടു.

(b) സ്വതേ നാലുഖണ്ഡങ്ങളുണ്ടാകും ദണ്ഡകങ്ങൾക്ക്. "പാദം നാലിൽ കുറഞ്ഞിട്ടോ ഖണ്ഡത്തിൻ മട്ടുമാറിയോ വരും ദണ്ഡകഭേദങ്ങൾക്കെല്ലാം താൻ പേർ ത്രിഖണ്ഡിക" എന്ന മതപ്രകാരം ഇവിടെ രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളുള്ള ഈ ദണ്ഡകം ത്രിഖണ്ഡികയിൽ പെടുമോ അതുവോ ?

C

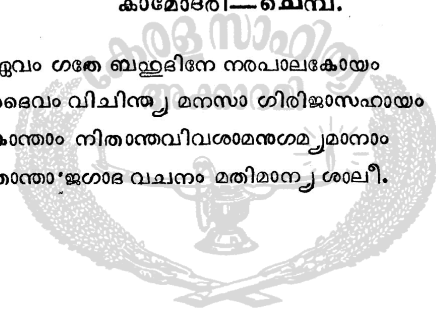
ശ്ലോകം.

കാമോദരി—ചെമ്പ.

ഏവം ഗതേ ബഹുദിനേ നരപാലകോƒയം
ദൈവം വിചിന്ത്യ മനസാ ഗിരിജാ സഹായാം
കാന്താം നിതാന്തവിവശാമനമന്യമാനോ
ശാന്തം ജഗാദ വചനാന്യഭിമാനശാലീ.(a)

(a) ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ ശ്ലോകം നാഗരലിപിയിലാണ് പകർത്തിക്കാണുന്നത്.

കാമോദരി—ചെമ്പ.

ഏവം ഗതേ ബഹുദിനേ നരപാലകോƒയം
ദൈവം വിചിന്ത്യ മനസാ ഗിരിജാസഹായം
കാന്താം നിതാന്തവിവശാമനഗമ്യമാനാം
താന്താം ജഗാദ വചനം മതിമാന്യശാലീ.

പദം.

നളൻ:—

ചന്ദ്രമുഖി, കോമളതനോ[1], ചന്ദ്രനായീ ചൂട്ട പാരം
എന്തീ സജലങ്ങൾ[2] മീതെ കൊടുതായ[3] ചെങ്കനൽ
പരത്തീടുന്നു?

ദമയന്തി:—

അക്ക്നിയ്യ ചന്ദ്രന[4]ല്ല; കമലങ്ങൾ
നൽക്കനെലുമല്ല നാഥ!

നളൻ:—

എന്തിനിഹ[5] കൊല്ലുവതിനായിപ്പോൾ[6]
ഭേരിതന്നെ മുരളിപ്പതാരോ?

ദമയന്തി:—

കുയിലുകൾ നിനാദമല്ലോ[7]
ദയിത, [8]വ്ധഭേരിയല്ല.

നളൻ:—

പുഷ്കരശരമിത നേരെവരുന്നു[9]
[10]ദുഷ്കരമിതെളുതല്ലെടോ.

---

1. മൃദുവാണീ ചന്ദ്രനു. 2. എന്തിനു ജലങ്ങൾ. 3. കൊടിയ. 4. ഇല്ല. 5. എന്നെ ഇന്നിഹ. 6. വധ. 7. അല്ലോ കേൾപ്പതിതു്. 8. വേദ. 9. ശരങ്ങൾ നേരായിവന്നു. 10. ദുഷ്ടത എളുതല്ലെടോ.

ദമയന്തി:—

വണ്ടുകൾ നടക്ക[1]യത്രെ ശരമല്ല;
കണ്ടതയിതെന്തിവണ്ണം?

നളൻ:—

കാനനമശേഷവും നടന്ന[3]ഴൽ പൂണ്ടു
[4]......................വലഞ്ഞു ഞാനും
വല്ലഭേ, നീ വിരവോടിന്നുതന്നെ[5]
(*a*) വല്ലവിടവും പോകെടോ.

ദമയന്തി:—

ബന്ധുരപരാക്രമ! ഭവാനിതു [7]മാത്രം
ഹന്ത! ബത! ചൊല്ലരുതെടോ!
(*b*) എന്തു ഗതി നീ പിരിഞ്ഞാൽ[8] മമ
സന്തതമനന്തവീര?

1. പറക. 2. വണ്ടതായി. 3. ഉഴന്ന്. 4. മാനിനി. 5. ഇന്നുതന്നെ വിരവൊടു. 6. വല്ലേടവും. 7. അതു. 8. ചൊൽക മമ.

(a) വല്ല + ഇടവും = വല്ലവിടവും എന്നു പഴയ രീതിയിൽ സന്ധിചെയ്തിരിക്കുന്നു. അ + അഴക് = അവഴക് ഇത്യാദിപോലെ.

(b) "വേർവിട്ടീടുകയില്ല വല്ലഭനെയീയാപത്തിലെന്നാശയം
(ഉ: വാര്യർ.)

ശ്ലോകം.

1 * ....

ഓരോന്നേവം പറഞ്ഞും വിപിനമതിൽ
നടന്നും[2]തികന്നും കരഞ്ഞും
മദ്ധ്യേ നിന്നും കിടന്നും പെരുവഴിയെ മറന്നും
കുറഞ്ഞൊന്നിരുന്നും
ചിക്കെന്നോരോന്നു പാഞ്ഞും മനമുരുകി-
[3]യലഞ്ഞും വലഞ്ഞോരു ഭൈമീ
[4]അന്നാൾ നന്നായൊരുന്നാൾ നിജരമണ
[5]വരോത്സംഗഭ്രമാവുറങ്ങീ.

ശ്ലോകം.

[6]സുപ്താം നിശ്ചിത്യ താം ഭൈമീം
തപ്തോന്മത്തമനാ നൃപഃ
ത്യക്താ മന്ദം തിരോഭൂത്സം-
ബുദ്ധ്യാ ദീനം തദാരുദൽ.

---

1. * കണ്ടാരം—ചെമ്പ. 2. വിശന്നും. 3. ഉലഞ്ഞും. 4. നന്നായന്നാൾ. 5. സമീപത്തിൽ രാത്രാവുറങ്ങീ.
6. മറെറാരു ശ്ലോകം മാത്രം.—

ഭൈമീം പ്രസുപ്താം പ്രവിഹായ ഭൂപഃ
പ്രിയാഞ്ച താം പ്രാണസമാം തിരോഭൂൽ
പ്രിയം സമീപേ ന വിലോക്യ ഭീതാ
വിലോലനേത്രാ വ്യലപൽ കൃശാംഗീ.

പദം.

ദമയന്തി:—

ഹാ ഹാ ചതിച്ചിതോ[1] എൻ നാഥ[2] മനോഹര!
[3] ആഹന്ത! കാമരൂപ!
പെരുവഴിയുമില്ലാതെ പെരുകിനൊരു കാനനേ
ഒരു തുണയെനിക്കൊക്കിലാരതുര ചെയ്ക?
ഒരുസമയമെങ്കിലും പിരിയതുരുനാ[4]മെന്നു-
[5] മരുളിയതുമാകവേ വെറുതെയായ് വന്നിതോ?
[6] കാടതിലെ ഞാൻ പാപനാടകമതാട്ടുകയാൽ
[7] മൂഢയായുറങ്ങിയതു—മാടലായ് വന്നിതോ?

ശ്ലോകം

(*a*) വിറച്ചും ഖേദിച്ചും പലവക നിനച്ചും തെരുതെരെ-
പ്പുതിച്ചും പേടിച്ചും[8] നിജ തനു വിറച്ചും സ്തനതടേ
തൊഴിച്ചുംരോദിച്ചും[9] വളരെ വിലപിച്ചോരു[10] മൊഴികേ-
[11] ട്ടുച്ചത്തിൽ നിജസഖിയോടൊരു കാട്ടാളനഗദീൽ.

---

1. മരിച്ചിതോ. 2. ഹാ നാഥ. 3. ഹാ ഹാ കാന്താ. 4. എന്നു. 5. അരുളിന. 6. കാടതിൽ ഞാനോ ഭവാനോട്ടുമോട്ടുകയാൽ. 7. ഉടനെ ഉറങ്ങിയതു. 8. നിജഗതിയഴിച്ചും. 9. നിന്ദിച്ചും. 10. മൊഴിയെനിനച്ചും 11. ഉച്ചത്തിൽ ത്വരിതമൊട്ടു കാട്ടാളനഗദീൽ.

(a) വാര്യരുടെ സുപ്രസിദ്ധമായ "അലസതാവിലസിതം" കഴിഞ്ഞുവരുന്ന ശ്ലോകം ഇതത്രേ:—

കരഞ്ഞും ഖേദിച്ചും വനഭുവി തിരഞ്ഞും നിബിഡമായ്
നിറഞ്ഞെങ്ങും തിങ്ങും തിമിരഭരദുർല്ലക്ഷണപഥാം
പറഞ്ഞും കോപിച്ചും പലവഴിനടന്നാം നൃപസുതാം
വലഞ്ഞാൾ; കേട്ടാനക്കരുമനകൾ കാട്ടാളനൊരുവൻ.

സാമ്യം സ്പഷ്ടം.

കാട്ടാളൻ:—

കേൾപ്പതിനണ്ടകലേ[1] ഒരാരവ-
മിപ്പൊഴരണ്യതലേ. (a)
അന്തകസങ്കടമുള്ള ജനത്തിനു
ഹന്ത! മദന്തികസീമനി ഭോ
[2]ഒരു പൊഴുതു വികലസുനിഭൃതതരഗതി
പരിചയമനുഭവമില്ലറിക
[3]പരമിദമറിവതിനഭിരുചി മമ ഹൃദി
അഭിമതമയി[4]തവ കിമു വദ മേ?

കാട്ടാളത്തി:—

[5]എങ്ങിനെ നിൻമതമിങ്ങതൊഴിഞ്ഞുട-
നിംഗിതമൊന്നു മതില്ല സഖേ.
പാർക്കരുതെങ്കിൽ നമുക്കിരുവർക്കും
അല്പകുതൂഹലമോടുമെടോ.
(കേൾപ്പതിനണ്ടകലേ...)

---

1. ഇതെന്തകലേ. 2. ഈ ചരണം (രണ്ടു വരികൾ) ഇല്ല. 3. പാരം. 4. ഇല്ല. 5. രണ്ടു ചരണങ്ങൾക്കു പകരം താഴെകാണും ചരണങ്ങൾ കാണുന്നു:—

ദമയന്തി:—

പെരുകിനൊരു പന്നഗവും ചരണമിതാ മാമകം
പരിചിനൊടു വിഴുങ്ങുന്ന ദുരിതഗതി കാൺക.

കാട്ടാളൻ:—

രോദനരീതികൾ കേൾക്കിലെനിക്കൊരു
തരുണിയിതെന്നും തോന്നുന്നു. (b)
ഒരുപൊഴുതവികലസുനിഭൃതതരാം ഗീതി-
പരിചയമനുഭവമേ.
ഇതൊക്കയും നമുക്കറിയാമതി വേഗ-
മടുക്കവെ ചെന്നീടുകിൽ.

(a) ആരവമെന്തിതറിയുന്നിതോ—ഇഹ
ഘോരവനത്തിൽ നിന്നെഴുന്നതും

(b) സ്വരത്തിനുടെ മാധുര്യം കേട്ടാ-
ലൊരുത്തിയെന്നതു നിശ്ചയം

(ഉ: വാര്യർ)

ശ്ലോകം.

1 * ....

ത്വരിതമുപഗതൗ താവാത്തചാപാസിബാണൗ[2]
ദളിതചരണകാണ്ഡാം ഭോഗിനാ താം[3] വിലോക്യ
ദളിതമജഗരന്തം ചക്രതുസ്തൗ[4] തദാനീം
മുദിതമതിരവോചൽ തൗ[5] വിദർഭാത്മജാ സാ.

പദം.

ദമയന്തി:—

വിധിനിയോഗം വനേചര[6]
കൗതുകമോർത്താൽ.
ഒരു ത്തുണപോലും കൂടാതെ വനമതിൽ
പരിതാപമൊടുമാഴ്കി[7] നടന്നീടും
തരുണി കുലപാപിയെങ്കൽ[8] നിനക്കൊരു[9]
കരുണ വരുവതിനെന്തവകാശം?
ദയിതനെയും പിരിഞ്ഞങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടും[10]
ഉടനുടനോടി നടന്നീടു[11]മെന്നുടെ

---

1. * ഉശാനി—അടന്ത. 2. ഉപഗതോ വനേചരസ്യ ബാണൗഃ 3. ചരണലിഖിതദന്താ ഭോഗിനം തം. 4. സ്വാ. 5. തം. 6. വനചര. 7. ഉഴന്നു. 8. എന്നിൽ. 9. നിണക്കൊരു. 10. തിരഞ്ഞങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും. 11. നടമാടും.

ചരണഗ്രഹണം[1] ചെയ്തൊരു ഭുജംഗത്തെ[2]
ഹരണം ചെയ്തതു നന്നെടോ[3] വീര!

ഇനിമേലെങ്കിലും [4]നിനക്കു മംഗലങ്ങൾ
തനിവരുമുടനെന്നതോ ഏകവേ[5]

ഇനി ഞാൻ പറവതുമെന്തേ ദയാശീല ?
അമിത[6] സുഖമോടു പോകെടോ[7]

[8]വേകട.

കാട്ടാളൻ:—

തരുണിമാരണിയുന്ന മരതകമേ നിന്റെ[9]
ചരണയുഗം പണിയാം
ഇനിമേൽ നിന്നുടെ[10] വിരഹമെന്നുള്ളതു[11]
കാണിനേരം പോലും സഹിയാ [12]ബാലേ.

---

1. കീരണം. 2. ഭുജംഗദാരണം. 3. ചെയ്ത നീ നന്നെടൊ. 4. എങ്കിലും. 5. കനിവോടെ വരിക എന്നതൊഴികെ. 6. ജനിത. 7. നീ. 8. കാമോദരി—ചെമ്പട. 9. നിൻ. 10. ഉടയ. 11. ഉള്ളതും. 12. സഹിയാമോ.

എന്നോട്ടുകൂടെ [1]നീ മരുവീടേണം ബാലേ
കാമരസത്തിൽ നീ[2] മുഴുകീടേണം
[3] * ....
കാനനവാസത്തിൽ സുഖം ചെറുതേ ബാലേ[4]
എന്നുള്ളതൊരു[5]നേരം നിനയ്ക്കരുതേ. (a)

---

1. കൂടവേ. 2. നീയും.

3. * ഗൂഢമോദമൊന്നു തഴുകീടേണം എൻെറ
മാനസപരിതാപം പഴുതീടേണം.

വരിക വൈകീടൊല്ല മദനനെയ്ത മുല്ലമലരാലും
ഉള്ളൊരല്ലലകററീടേണം.

ചിത്ത ചിന്തനകം അനുസരിക്ക ബാലേ
ചാരുതരം ഞാൻ നിന്നെ പരിചരിക്കാം.

എന്നെ നീ രമിപ്പാനായി ഇനി വരിക
നാം ഇരുവരുമായി ചിരം ഇരിക്ക.

മന്മഥമന്ത്രത്തിൻ മണിവിരുതേ
വൈമനസ്യം നിനക്കേതും ഇതിനരുതേ.

4. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 5. എന്നുള്ളമൊരു.

(a) "വാഴ്ചനമുക്കവിടെ—വനസുഖമാരറിഞ്ഞു?".

ഉ: വാര്യരുടെ കാട്ടാളൻ.

(*a*)[1]ഭവനമുണ്ടെനിക്കൊരു വനമതിൽ നിനക്കിഹ
വസതിയെ നിനക്കിലോ സുഖം ജനിക്കും
(തരുണി......).

[2] * ....

ദമയന്തി:—

ഹന്ത നീ പറവതുമെന്തെടോ![3]
ഒട്ടുമേ തിരികയില്ലാ പാരം
[4]പൊട്ടൻ നീയെന്നതും വന്നു (*b*)
അതു കുററമല്ല ചില കാട്ടിലുള്ള ജാതി
നാട്ടിലുള്ള വഴിയെന്തറിഞ്ഞിടുന്നു!
[5]ഭോഷ്കുതല്ല പറയുന്നു ഇതു[6]
കേൾക്ക നീ[7]യുമായി പുന-
[8]രോക്കിൽ ഞാനും നളകാന്താ ദേവതാ.[9]

---

1. ഈ ചരണ (രണ്ടു വരികൾ)ത്തിനു പകരം:—
പ്രചുരഹേലയോടു ചിരം സുശീലമൊടും
മനേക്രൂലമൊടും പ്രീതിജാലമൊടും വാഴ്ക.

2. * ശങ്കരാഭരണം—അടന്ത. 3. എന്തഹോ. 4. രണ്ടു ചരണമില്ല. 5. ഭോഷ്കല്ല. 6. ഞാൻ ഇതു്. 7. മാറിനിൽക്ക വീരാ. 8. പറയാമെങ്കിൽ. 9. കാന്തദേവതാ.

(a) "എനിക്കുണ്ടു ചോർച്ചകൂടാതെ
കെട്ടിച്ചുമരും വച്ചൊരു വീടു്." എന്നു് വാര്യരുടെ കാട്ടാളൻ.

(b) "അതിമൂഢനിവനോടെന്തനുസരിച്ചുരപ്പൂ?
അതുകേട്ടിട്ടിവനുണ്ടോ അടങ്ങിപ്പോയിരിപ്പൂ?"
എന്നു് വാര്യരുടെ ദമയന്തി.

കാട്ടാളൻ:—

നിൻ മുഷ്ക്കുകൊണ്ടു ഫലമൊന്നുമില്ലറിക[1]
[2]ഇഷ്ടക്കേടു പറയൊല്ല നിന്റെ
മുട്ടു തീർത്തോരെന്നോടിപ്പോൾ
അത്ര കഷ്ടമെന്നു വരും
വട്ടപ്പോർമുലകൾ
പൊട്ടുമാറു പുണരേണ-
മെന്നെയും നീ[3]
ഇങ്ങനെപറയരു തംഗനേ.

ദമയന്തി:—

എങ്കിൽ നീയുമിനിവേഗാൽ[5]
ശങ്കയില്ല ഖലമതേ പുന-
രെങ്കലുള്ള നിയമാഗ്നി തന്നിൽ[6] നീ-
ശങ്കരൻ ചരണമാണ വെന്തുപോക.

---

1. കേൾ. 2. ഹന്ത നീ ഇവനിഷ്ടം കേട്ടു പറക. 3. ഉടൻ. 4. മൊല്ലീടരുതു്. 5. ഒരു ശങ്കയില്ല വനചര പുനരു. 6. ഇഹ.

ഈശ്വര! ഹരേ![1] പരമേശ്വര!
എന്നിനി കാണുന്നിതോ നിന്നെ ഞാൻ[2] നായക?
ഒരിക്കലും ഞാൻ നിനച്ചീല[3] നീയീവണ്ണം ചെയ്യുമെന്നു
തരുണിമാരെല്ലാവരും തരുണജനങ്ങളോടു[4]
മരുവീടുന്നതുപോലെ മരുവീടുമോ[5] ഞാൻ
തരുണേന്ദുമൗലേ![6] നിൻെറ കരുണയല്ലാതെ[7] മമ
ശരണമില്ലിനി[8] നാഥ! കരുണാസാഗര! ദേവ!

ശ്ലോകം.

[9] * ....

[10] ഏവം[11] തം(സാ)മൃഗയാപരൗ(?രം)തമകരോൽ
ഭൂയോ വിദർഭാത്മജാ
ദൈവം സ്വം[12] മനസാ വിചിന്ത്യ[13] രുദതീ
ബഭ്രാമ ഘോരേ വനേ.[14]
താവൽ തൽ പഥികേ(കാ)വിലോക്യ കതിചി-
ട്ടീനാം കൃപാവേശിതാം[15]
വാചം പ്രോചുരതിപ്രകാമഹൃദയാ-
ഹ്ലാദൈകസന്താജനം.[16]

---

1. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 2. എൻ. 3. നിനച്ചില്ല. 4. ജനങ്ങളോടും. 5. മരുവീടുവാൻ. 6. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 7. ഇല്ലാതെ. 8. കാണും ചരണമെന്നിനിമേലിൽ. 9. * ദ്വിജാവന്തി—അടന്ത. 10. ശ്ലോകം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് 'എന്നിനിക്കാണുന്നിതോ' എന്നു തുടങ്ങിയ പദം. 11. തം നിയമാഗ്നിനാ വനചരം ഹൃത്വാ വിദർഭാത്മജാ. 12. സ്വാ. 13. അവനിന്ദ്യ. 14. ഘോരേ വനേ ദുഃഖിതാ. 15. ഭർത്താരം നിജജീവിതഃ പ്രിയതരം സംബുദ്ധ്യ മുഗ്ദ്ധാ ച സാ 16. വാക്യം സർവ്വചരാചരോപനിഹിതാ വേഗം ജഗാദോച്ചകൈഃ.

[1] * ....

....

പഥികർ:—

ലലനേ! നീ ദേവനാരിമാരിലാരെ-[2]
ന്നരചെയ്ക വല്ലഭനാരെന്നുള്ളതും?
തവ രൂപം കണ്ടാൽ കൊണ്ടാടുമല്ലോ[3]
കാമദേവൻ പോലുമെന്നോ പറഞ്ഞിടാവൂ.
പെരുത്ത കാനനം തന്നിൽ തുണയും[4] കൂടാതെ ഇതി-[5]
ലിരുത്തമെന്തെടോ ചാരു ഗുണശാലിനി?[6]
ഉരത്തശോകമുണ്ടെന്നെനിക്കു തോന്നി
(*a*) നാരി—വിരുദ്ധമേ [7]പറകയല്ല—നേരാംവണ്ണം.[8]

ദമയന്തി:—

മനുജാ[9]ധിനാഥൻ നളൻ അനുജനായിരുന്നോരു
ദനുജകപട(ട)ത്താൽ[10] വിജിതനായ്‌വന്നു[11]
വിപിനേവാഴ്നാ[12] കാലമവനും തൽ കാന്തയാം മാം
സുപ്തൗ[13] വഞ്ചിച്ചുപോയോ[14]രവനെ-
ത്തിരഞ്ഞുഴന്നേൻ.[15]

---

1. * സുരുട്ടി—അടന്ത.

ഏവം വിലപ്യ ബഹുധാ വിപിനേ ചരന്തീം
ലാവണ്യപൂരപരിലേപനദീപ്തദേഹാം
ഭൈമീം നിരീക്ഷ്യ മനസി സ്മയമാദധാന-
സ്താമാഹ കോ*f*പി മുനി തത്രമമന്ദരാഗഃ.

2. അതിലാരെന്നു. 3. ആടീടും. 4. തുണ. 5. പാരം. 6. ശീലേ നീ. 7. വിരുത്തമേ. 8. നല്ലനേരതായിപ്പോം. 9. കുല. 10. ദനുജൻ കപടത്താൽ. 11. ഈ വാക്ക് ഇല്ല. 12. വാഴ്ം. 13. സുപ്തേ. 14. പോയാൻ. 15. ഉഴലുന്നേൻ.

(a) B യിലെ പാഠമാണ് കൂടുതൽ ശുദ്ധം. "നാരീ, വിരുത്തമേ പറക നല്ല നേരതായിപ്പോം"—വിരുത്തം = വൃത്തം = കഥ.

പാഠിക:—

അനത്ഥം സജ്ജനത്തിന്നു[1] വരുമെന്നു നൂന,മതി-
ലനക്കം ചേതസി ചെററു മവക്കില്ലെടോ
മനക്കരുന്നു...ത്തെപ്പിഴച്ചിതെന്നും [2]തോന്നും
നിനക്കിൽ നൈഷധനെ നീയും പീഡിയായ്‌ കേള്ളും.[3]
[4] * ....

ദമയന്തി:—

ഇനിമേലിലെന്തൊരു[5]പായം ദീനമേ [6]നശിച്ചീടുവാൻ
അകമേചിന്തിച്ചു[7]നിങ്ങൾ ഉരചെയ്യിടേണം[8]
വനമേ വസതിയായാൽ മനമേററമുരുകീടും
ജനമേ ചൊല്ലേണമേ കൃപവേണമെന്നിൽ.

പാഠിക:—

[9]സുതനോ, ചേദിരാജന്റെ പുരമിക്കാണുന്നതോത്താൽ
[10]അവനും നൈഷധനുമായ്‌ പരമബന്ധു.
വിമാനഭാവം തേടൊല്ലുവിടെ വാഴ്‌ക നീയും[11]
നളനും[12]നിന്നരികേ[13]ചേരും കാലമെന്നിയേ.[14]
[15]*.........................

1. സജ്ജനത്തിന്നും. 2. ചെററപിഴച്ചെന്നു.
3. നൈഷധനും നീയോ വെടിയാശ്ലേഷും
4. * നാരിമാർ കുല മൗലിമണേ ഇന്നു പറക നീ
വചനങ്ങൾ സരസാ മേ.
5. മേലെന്തൊരു. 6. വിനമേ. 7. നിനച്ചു. 8. ചെയ്യേണം. 9. സുതനു
10. അവനോ നൈഷധനുടെ. 11. വിവശഭാവത്തോടല്ലാതിവിടെ വാഴ്ക
12. നളനോ. 13. നിന്നരികവേ. 14. വിളംബമെന്നിയേ
15. * നാരിമാർ കുലമണേ.

*A. ....

B.

കല്യാണി—ചെമ്പട.

ശ്ലോകം.

കാന്താരാന്തേ ദളിതഹൃദയാ നൈഷധപ്രാണനാഥാ
ശാന്താ മുക്ത്വാ മുനിവരമഥ പ്രാപ ചേദീശഗേഹം
നീത്വാ ഗേഹം സുരുചിരതനും ഭൂരികാരുണ്യഭൂമി-
സ്തദ്ദേശാനാമധിപ ഗൃഹിണീതാമിദം മന്ദമൂചേ.

പദം.

ചേദിരാജ്ഞി:—

(*a*) ഇന്ദ്രാണി താനോ? ഇന്ദിരാദേവിയോ?
മേനകാത്മജയോ? രതീദേവിദേവിയോ?
നിൻ വല്ലഭനെങ്ങുപോയി നല്ല സുകൃതശാലി
നേരുചൊല്ലെന്നോടിനിയേതും താമസിക്കൊല്ല.

(*b*) ഇന്ദിരാ നിന്നുടെ രൂപം കണ്ടാൽ
എന്മനം തെളിയുന്നു മന്നിലീവണ്ണമുണ്ടോ പറവാനുള്ളൂ?
ഖിന്നഭാവമെന്തെടോ പറകവേണം തോഴി;
എന്നെനീയകതാരിൽ നന്നായി വിശ്വസിക്കേണം.

---

* A ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇനിയങ്ങോട്ടു് കുറെഭാഗം കാണുന്നില്ല.

(a) കിംദേവി? കിമു കിന്നരീ സുന്ദരീ നീയാരെ-
ന്നെന്നോടു വദ ബാലേ?

(b) മന്നിലീവണ്ണമുണ്ടോ മധുരത രൂപത്തിനു
മുന്നമേ ഞാനോ കണ്ടില്ല കേട്ടുമില്ല.

എന്നു് വാര്യരുടെ ചേദിരാണി.

A. ....

B. ദമയന്തി:—

(*a*) ഇന്ദിരാദേവിയല്ല ശൎവ്വാണിയുമല്ല
ഇന്ദ്രാണിതാനുമല്ല രതിയുമല്ലെന്നറിക

മദനനൊരു പതിയൊടു ഞാൻ മന്നിൽ വാഴുന്നു
അവൻ തന്നോടു വേർപിരിഞ്ഞേൻ പുണ്യവതി!

ഭൂമിപാലകഗൃഹിണി! കേട്ടുകൊണ്ടാലും.

ചേദിരാജ്ഞി:—

(*b*) സ്വൈരമോടിവിടെ നീ വാഴുക ചാരുശീലേ!
ത്വൽപതിതന്നെ ആരാഞ്ഞറിവോളവും

കൈതവമില്ലിതിനേതു മാകുലപരിതാപം
കല്യരുമചിരേണ കാമിതമഖിലവും.

(a) ദേവിയല്ലറിക കിന്നരിയല്ല ചൊല്ലാം
പാവനചരിതേ, കേൾ പരമാർത്ഥമെല്ലാം
ഭൂപാലാന്വയത്തിൽ ഞാൻ പിറന്നേനേ നല്ല
കേവലം പ്രിയനെ വേർപിരിഞ്ഞാധി നില്ലാം

(b) മാന്മിഴി കണവനെക്കാൺമോളമിഹ വാഴ്ക.

എന്നു് ഉ: വാര്യർ

A. ....

B. **മദ്ധ്യമാവതി—ചെമ്പട.**

ശ്ലോകം.

(*a*) **കൊണ്ടൽവേണി മനതാരിലിണ്ടൽ-**
കടികൊണ്ടിരുണ്ടു മരുവുന്ന നാളം
ഭീമഭൂമിപനിയന്ത്രിതേഷു
പുരുഷേഷു കോƒപി വരവർണ്ണിനീം
ലോകമാകവെ തിരഞ്ഞുഴന്നഥ
ധരാസുരൻ ദമസഹോദരിം
ചേദിദേശനിലമെത്തി വീക്ഷ്യ
വചനം **ജഗാദ** പരിസാന്ത്വയൻ.

(b) താംപാന്ഥാ നളമന്വചിന്ത്യ ചേദിപുര്യാം
സാംവാത്സീദിഹ സഹിതാ സുബാഹുപുത്ര്യാ
ഭീമോക്ത്യാ ഭുവി ച വിചിന്ത്യ താം സുദേവോ
ഭൂദേവോ നിഗദിതവാൻ വിലോക്യ ഭൈമീം.

എന്നു വാര്യർ.

A പദം.

സുദേവൻ:—

1.......................................

* മതിമുഖി, നിനക്കിതെല്ലാം[2]

(a) വിധിയല്ലോ നളദയിതേ.

സരസവാണി കാന്തനെങ്ങു ചൊല്ലുക[3]

[4]മാനിനി തവ ജനക സേവകൻ ഞാൻ.

[5]നളന്നനൎത്ഥമുണ്ടായ് വന്നതൊക്കയും

ചാരന്മാർ ചൊല്ലിക്കേൾക്കയും

എന്തു ചെയ്‌വതെന്നോക്കയും

എന്നാറെദേഹം വേക്കയും

അന്നുതൊട്ടു ഭൂപതി

(മതിമുഖി...)

വരോരു നീയെന്നോടുക്കൂടെപ്പോരുവാൻ

നിൻ താതൻ ചൊല്ലീ ധൈൎയ്യവാൻ

ഖേദമെല്ലാം തീരുവാൻ

ഈവണ്ണമുള്ള താരുവാൻ

ദേവി കേൾക്കയെൻമൊഴി

(മതിമുഖി...)

---

* ഇവിടംമുതൽ A പാഠം ശരിക്കു തുടരുന്നു.

2. ഇന്നിതിനെല്ലാം. 3. അയി. 4. നീ താപമങ്ങു കളക.

5. B ഗ്രന്ഥം ഇവിടെ അവസാനിക്കുന്നു.

(a) സുദിനമിന്നുമേ സുദേവനാം ഞാൻ
സുഖമോ തേ നളദയിതേ?
സുമുഖി! കാന്തനെങ്ങുപോയി ചൊൽക നീ
സോദരസഖമറിമാം ദമസോദരി.
അവസ്ഥയെല്ലാമച്ഛൻകേട്ടു നിങ്ങടെ
ആവതെന്തുള്ളൂ സങ്കടെ?
കൊണ്ടങ്ങു ചെൽവാൻ നിങ്ങളെ
കല്പിച്ചയച്ചങ്ങു ഞങ്ങളെ ഭൂസുരാനോരോദിശി.

എന്നു് വാരൃരുടെ സുദേവൻ.

A

പദം.

ഘനസ്തനി ഭൈമീ, നിൻെറ
സങ്കടം ആയിടുന്നൊരു

വങ്കടൽ പാരാതെ
കാൺക ദുർഘടം.

എന്നാലുമീദേശം കടന്ന-
ങ്ങുപോകവേണ്ടതു

(മതിമുഖി...)

(*a*) കൊതിച്ചവണ്ണമൊന്നു-
മാകും കൈവരാ.

എന്നുള്ള പാക്കിൽ പോയ് വരാ
പാരുഷ്യമാകും നേർവര

സുന്ദരി ഭൈമി ഞാൻ വരാൻ
ഹേതു കേൾക്കയെന്മൊഴി.

(മതിമുഖി ...)

(a) നിനച്ചവണ്ണമല്ലാ ദൈവമാക്കുമേ
നളനെ നിന്നോടു ചേർക്കുമേ.

എന്ന് വാര്യരുടെ സുദേവൻ.

പദം.

കല്യാണി—അടന്ത.

ദമയന്തി:—

(*a*) ചരണതാരിണ തൊഴുന്നേൻ, ജനക, നിന്റെ
ചരണതാരിണ തൊഴുന്നേൻ.

ധരണീപാലകമൗലേ
മണിഗണ(വി)ലസിതം
ഓരോരോതരമാപ-
ത്തോരോരോ ദിനം
ഓരോകാലത്തു ഭുജി-
ക്കേണം സുഖഭോജനം
ഇല്ലതിനാലൊരുഖേദം
ജനക നിൻ വിരഹം
മേ ഗരഭോജനം.

(*a*) ഈ പദത്തിനു മുമ്പ് ഒരു പദവും ഒരു ശ്ലോകവും വിട്ടുപോലെ തോന്നുന്നു. രണ്ടു ഗ്രന്ഥവും ഇക്കാര്യത്തിൽ മൗനംപൂണ്ടിരിക്കുന്നു.

ദമയന്തി ഭീമസന്നിധിയിൽ ചെന്നെന്നും പിതാവ് പുത്രിയെ ഇങ്ങനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചെന്നും ഉള്ള കവിവാക്യം ഒരു ശ്ലോകത്തിലോ /ദണ്ഡകത്തിലോ വരാൻ ന്യായമുണ്ടല്ലോ. ചേദിരാജധാനിയിൽ വെച്ച് സുദേവനും ദമയന്തിയുമായി നടത്തിയ സംഭാഷണത്തിനുശേഷം പെട്ടെന്ന് ദമയന്തിയും ഭീമനും, ഒരു പുറപ്പാടുശ്ലോകം കൂടാതെ തന്നെ രംഗത്തു വരുന്നതെങ്ങിനെ?— അഥവാ ശ്ലോകമില്ലാതെ രംഗം മാറുന്ന ഒരു പുതുമ കൊണ്ടുവന്നതുമാവാം.

ഭീമൻ:—

ഇനിയേതും ഖേദിക്കേണ്ട
തനയേ തന്വംഗി ഞാ-
നിഹ ജീവിതനായി
മരുവുമ്പോൾ മാനിനി!
എന്തു നിനക്കു വിഷാദം,
നല്ലവരല്ലലാൽ തെല്ലു-
വലഞ്ഞീടും വല്ലാത്തവർ
ചിലർ നില്ലതിലോലും
മല്ലാക്ഷി കേൾക്ക എല്ലാവർക്കും
എല്ലാവിധവും വരുമോരോ കാലം.
അവനിയിലെങ്ങാനുമുണ്ടെന്നാ-
കിൽ നളനവനെ
ആരാഞ്ഞറിയുമെന്നതു
നിയതം കരുതുക ബാലേ.

നിയതമവരവരോരോ
ദിശിപോയിടും ജവമൊടു
ആളുകളോടും മാതാവോടും
കേളികളും ചെയ്തമ്പൊടുനീയും
മേളമൊടേ നീ നിവസിച്ചിടുകിൽ
നീളമൊടേ സൌഖ്യമിതെന്നേ വേണ്ടു.

ശ്ലോകം.

ഏവം ഭീമാത്മജായാം ജനകപുരി സുഖേ-
നോക്ഷിതായാം നളോഽസൗ
ഭ്രാന്ത്വാ കാന്താരമദ്ധ്യേ ദഹനപരിവൃതം
മോക്ഷയിത്വാഹിരാജം.
തദ്വാചാ കോസലേഷു ത്വരിതമുപഗതോ
ബാഹുകാഖ്യസ്തദാനീം
കൃത്വാ പാകാദികർമ്മം സ്വകൃതമപനയം
ചിന്തയന്നന്തരുഷേ.

———

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി